

Horsens Kommune

Østbirk skole og SFO mål-
og indholdsbeskrivelse

Intro og overordnet rammesætning

Formålet med en mål- og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordninger (SFO) er, at give borgerne mulighed for, at få indblik i den enkelte kommunes prioriteringer og serviceniveau i forhold til SFO. Horsens Kommunes fælleskommunale mål- og indholdsbeskrivelse er udarbejdet i overensstemmelse med de, for kommunen, fastsatte mål og strategier på skole- og dagtilbudsområdet, for at sikre et fælles fokus og en sammenhængende indsats i skole- og fritidstilbuddet.

Lovgivningen på området

Jf. folkeskolelovens §40, har det siden 2009 været et krav, at der for kommunens skolefritidsordninger lokalt udarbejdes en mål- og indholdsbeskrivelse.

§ 40 Stk. 4. *Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør en mål- og indholdsbeskrivelse for skolefritidsordningerne, jf. § 3, stk. 7, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelserne ved de berørte skoler. Undervisningsministeren fastsætter regler om krav til indholdet af mål- og indholdsbeskrivelserne.*

Den fælles kommunale mål- og indholdsbeskrivelse danner grundlag for hver skoles lokale mål- og indholdsbeskrivelse og definerer, hvad der som minimum skal indgå. Den enkelte skoleleder har ansvaret for, at der lokalt bliver udarbejdet en mål- og indholdsbeskrivelse for SFO

Folkeskoleloven § 40, stk 4

Mål- og indholdsbeskrivelser skal jf. folkeskoleloven som minimum beskrive:

- Klassetrin samt eventuelt alderstrin for børn der endnu ikke har påbegyndt skolegangen skolefritidsordningen omfatter.*
- Hvordan skolefritidsordningen skal medvirke til udmøntningen af den sammenhængende børnepolitik, jf. servicelovens § 19, stk. 2.*
- Mål for samspillet mellem SFO'ens pædagogiske aktiviteter, skolens undervisning og skole-hjem samarbejdet.*
- Den overordnede ramme for de pædagogiske aktiviteter og det samarbejde der foregår med forældrene i SFOen. Som minimum:*

- *Hvordan SFO'en tilbyder lektiestøtte – herunder samspillet med samme i undervisningstiden.*
- *Hvordan SFO'en gør en målrettet indsats ift. støtte eller udfordringer til børn med særlige behov, forudsætninger mv.*
- *Hvordan SFO'en inddrager krop, bevægelse og sundhed i hverdagen og i hvilket omfang det sker i samarbejde med idrætsforeninger mv.*
- *Overvejelser om balancen mellem voksenorganiserede og børnenes selvvalgte aktiviteter (sikring af børnenes medindflydelse).*
- *Hvordan sammenhængen mellem overgang fra dagtilbud og SFO sikres – herunder i forhold til videregivelse af oplysninger.*
- *I forhold til førskolebørn i SFO'en: det skal beskrives, hvordan arbejdet med dagtilbuddets pædagogiske læreplan videreføres ind til skoleårets start.*
- *I forhold til førskolebørn: på hvilken måde SFO'en varetager de yngre børns særlige behov og bidrager til en god skolestart for disse børn.*
- *Tidspunktet for, hvornår beskrivelsen senest skal revideres.*

Et sammenhængende skole- og fritidstilbud

Den fælleskommunale mål- og indholdsbeskrivelse for SFO tager udgangspunkt i eksisterende politikker på børne- og ungeområdet i Horsens Kommune. *"Det handler om børnene!"* er et fælles perspektiv, på den opgave, som alle på dagtilbuds- og skoleområdet har del i, i Horsens Kommune, hvor fokus er, at alle børn får et godt fundament gennem en tidlig og helhedsorienteret indsats.

Skolefritidsordningerne i Horsens Kommune skal ses som en del af et sammenhængende skole- og fritidstilbud. Den fælleskommunale mål- og indholdsbeskrivelse for SFO skaber rammen for den lokale mål- og indholdsbeskrivelse af SFO og skal samtidig bidrage til at sikre, at alle skoler opfylder de nationalpolitiske og lokalpolitiske mål på området.

Fælles integreret praksis er et udtryk, en metode og en tilgang, der skal understøtte, at de professionelle på skoleområdet i Horsens Kommune, i praksis, tager udgangspunkt i børnene. Med fælles integreret praksis skal skolelederen sikre, at de professionelle, der arbejder i skole og SFO kender og respekterer hinandens fagligheder, koordinerer indsatserne, og samarbejder om at skabe helhed og sammenhæng for det enkelte barn.

Folkeskolens formålsparagraf

Skolefritidsordningerne er en del af skolernes virksomhed, og dermed omfattet af folkeskolelovens formålsparagraf. Folkeskolens formålsparagraf beskriver visionen for folkeskolen og udstikker mål og idealer, som skal være ledende for skolens dagligdag.

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati

I Horsens Kommune indgår SFO'en i det eksisterende styringsapparat på dagtilbuds- og skoleområdet, som består af kvalitetsrapporterne og kvalitetsaftalerne. Hvert andet år opstilles der i kvalitetsaftalerne mål for kvalitetsudviklingen på skolerne for den kommende to årige periode, herunder også SFO-området.

Horsens Kommunes sammenhængende børne- og ungepolitik

Den sammenhængende Børne- og ungepolitik skal sikre sammenhæng, overblik og fælles retning for, hvordan der i Horsens Kommune samarbejdes om børn og unge. Især er det vigtigt, at der er sammenhæng mellem det der gøres for alle børn og unge, og det, der gøres for børn og unge, der har behov for særlig støtte.

I Horsens Kommune er ambitionen og visionen den samme for alle børn og unge.

Alle børn skal have en god start i livet, og alle børn og unge skal have en uddannelse og et godt og meningsfyldt liv.

Den fælles vision er en vision for alle, der arbejder med børn og unge i Horsens Kommune. Alle lokalt besluttede politikker, der handler om børn og unge, indgår i den sammenhængende børne- og ungepolitik.

Den fælles vision er en vision for alle, der arbejder med børn og unge i Horsens Kommune. Alle lokalt besluttede politikker, der handler om børn og unge, indgår i den sammenhængende børne- og ungepolitik. For at lykkes med den fælles vision, skal medarbejdere i Horsens Kommune:

- Styrke den almene indsats
- Skabe helhed og sammenhæng i indsatserne

Horsens Kommunes fælleskommunale målsætninger for SFO

I Horsens Kommune er der fokus på det enkelte barn i en tidlig og helhedsorienteret indsats. I skolen og skolefritidsordningen skal der være fokus på, at indsatser virker og at indsatserne koordineres, for at skabe helhed og sammenhæng for det enkelte barn.

Alle børn og unge skal mødes med forventninger, og alle børn og unge skal udfordres, så de får udnyttet deres potentiale til fulde.

Den pædagogiske tilgang for hele dagtilbuds- og skoleområdet i Horsens Kommune har udgangspunkt i de tre målområder: læring, trivsel og personlig mestring. Skolefritidsordningen skal understøtte opfyldelsen af målområderne på baggrund af en fritidspædagogisk tilgang. For eksempel har skolefritidsordningen god mulighed for at arbejde med børnenes personlige mestring gennem arbejde med børnenes motivation og deltagelse i fællesskaber. Centralt er, at læringsperspektivet og den læring, som barnet forventes at opnå, skal være tydelig i planlægningen af aktiviteten.

Det er et lovgivningsmæssigt krav, at der tages beslutning om, hvordan den lokale skolefritidsordning kan tilbyde lektiestøtte. Den lokale mål- og indholdsbeskrivelse skal indeholde de overordnede retningslinjer og niveauet for lektiestøtte.

- Have forventninger til alle børn og unge
- Se alle forældre som en ressource for deres børn
- Understøtte børn og unges fællesskaber og netværk

Organisatorisk opbygning, fakta om SFO:

SkoleFritidsOrdnningen er en integreret del af Østbirk skole, hvor lærere og pædagoger samarbejder om børnene. Skolen er en helhed bestående af en skoledel og en fritidsdel. Følgende mål- og indholdsbeskrivelse tager afsæt i ovenstående rammesætning, herunder gældende lovgivning og kommunens børne- unge politik og kommunens målsætning for området.

Østbirk skoles SFO er organisatorisk som en samlet SFO for alle indmeldte børn. Den daglige ledelse er hos skolens ledelse, og der arbejdes ud fra en fast struktur med en bemanning på 3 pædagoger om morgenen, hvoraf den ene står for en fysisk aktivitet.

Om eftermiddagen vil der typisk være 6 pædagoger på arbejde hvoraf de 3 tilbyder en aktivitet, og de andre 3 understøtter børnenes egne aktiviteter og trivsel samt sender børnene afsted rettidigt til fritidsaktiviteter m.m.

Vi har ikke en særlig afdeling for SFO2 – altså for børnene fra 4.- 5. årgang. Men vi er opmærksomme på, at det er vigtigt vores aktivitetstilbud henvender sig til alle de tilmeldte børn – hvilket vil sige vi i vore overvejelser mht. SFO'ens indhold planlægger med hensyntagen til, at der skal være

- Tilbud til både de yngste og de ældste
- Tilbud til både piger og drenge
- Tilbud til både de kreative og de legesyge

Hvad kendetegner en god SFO

Værdier, læringssyn og læringsmiljøer

Børns læring skal forstås bredt og handler om at understøtte børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Fx nysgerrighed, gåpåmod, selvværd, sprog og motorik

Udgangspunktet for børnenes læringsprocesser er den legende tilgang, og læringsprocesserne understøttes ved at man følger børnenes undren og nysgerrighed, bygger videre på deres spontane interesse og skaber et udfordrende og alsidigt pædagogisk læringsmiljø med forskellige aktiviteter og læringsøer. Herunder både aktiviteter der er voksen- og børneinitieret.

I Østbirk SFO har vi i fællesskab med personalet arbejdet os frem til følgende kendetegn på en god SFO, der kan leve op til de ovenstående værdier og læringssyn. Kendetegn som vi vil pejle på, arbejde efter, stå på mål for og evaluere os selv efter.

På Østbirk SFO skal arbejdes med:

- livsudfordringer, mestring og livsduelighed

Det betyder at vi bl.a.vil se følgende tegn hos vores børn_

- Er robuste og vedholdende og børn der ikke giver op
- Tager initiativ til lege og andre aktiviteter
- Kan navigere i dagligdagen i SFO`en - Er selvhjulpne og tør at prøve ting af
- Er konfliktløsende og kan sætte ord på følelser
- Er selvregulerende og kan afkode intentioner hos andre
- Har empati og viser hensyn
- Oplever de lykkes også selvom de begår fejl undervejs

Dette gøres gennem følgende overordnede kendetegn som skal være synlige i SFO en hver eneste dag:

- Anerkendelse og gode relationer
- Trivsel og tryghed
- Udviklende og understøttende aktiviteter (voksenstyret og fri)
- Oplevelsesrig, differentieret, interessant, ser muligheder
- Struktur, rutiner, traditioner og stabilitet
- Helhed (skole-sfo) (videndeling-kommunikation) (koordinering)

Trivsel og tryghed

- Vi følger konflikter til dørs og løser dem gennem dialog
- Vi sikrer at alle børn er en del af fællesskabet
- Vi skaber rammer for at børn lykkes og har positive forventninger

Anerkendelse og gode relationer:

- Vi møder børn i øjenhøjde og børnene kommer til de voksne når der er brug for det
- Vi lytter til, ser og forstår børnene og deres oplevelser
- Vi tager børns henvendelser alvorligt

Udviklende og understøttende aktiviteter

- Vi sikrer aktiviteter der gør, at børnene får lov at eksperimentere, producere, være i proces og undersøge

- Vi sikrer at børnene får gode oplevelser, oplever læring og bliver nysgerrige i de aktiviteter der udbydes
- Vi sikrer et bredt variations-udbud af aktiviteter og muligheder, både frie og voksenstyrede i SFO`en, så der er "noget for alle"

Oplevelsesrig og differentieret

- Vi afholder børnemøder og inddrager børn i beslutninger, lege og aktiviteter
- Vi er lydhør overfor børns forslag
- Vi skaber nye lege og aktiviteter, samler store og små og har konstruktive legeøer

Struktur og rutiner

- Vi udarbejder årshjul, aktivitetstavle og mødeplaner
- Vi har faste rutiner (udetid og mad) og traditioner og emner (fastelavn. mm)
- Vi har tydelighed og fælles forpligtelse omkring regler og forventninger

Helhedstænkning:

- Vi sikrer at årgangspædagoger flytter oplevelser ind og ud af SFO
- Vi står på samme pædagogiske fundament i SFO og skole
- Vi har en stærk kommunikation, er opsøgende på info fra skoledelen og sikrer en rolig overgang til SFO-delen

Krop, bevægelse og sundhed

I Østbirk SFO forventes det, at personalet har et godt kendskab til børnene, så de derved er i stand til at finde frem til barnets nærmeste udviklingszone, og vi arbejder målrettet med, at børnene opnår en kropslig succes gennem en given aktivitet.

Bevægelse baner veje for at udforske, afprøve, nyde og forstå det fysiske, det kulturelle miljø og naturen. Positive oplevelser med bevægelser, sund mad, grin og afslapning er en naturlig del af dagligdagen i SFO`en, og har betydning for børnenes indlæring og koncentrationsevne.

Aktiviteter skal rumme forskellige muligheder for bevægelse. Det kan være udeliv, forskellige lege på legepladsen, spil, just dance, løbehjul, rulleskøjter, tur til skov, boldspil, klatrestativ, i gymnastiksalen, sanse og mærkelege, mooncar, sandkasse, lave bål og meget mere.

Voksenstyrede og selvvalgte aktiviteter

Østbirk skoles SFO skal tilbyde et varieret og fleksibelt tilbud, som sikrer at børnenes valg er alsidige. Vi har en bred vifte af aktiviteter med afsæt i, hvad der interesserer og optager det enkelte barn. Dette er alt fra aktiviteter der spænder fra f.eks. fysisk udfoldelse, udeliv, kreative aktiviteter m.m.

SFO'en praksis er kendetegnet ved balancen mellem voksenorganiserede aktiviteter og børnenes selvvalgte aktiviteter. Der er dagligt voksenstyrede aktiviteter, som tager udgangspunkt i aktivitetsplanen og børnenes egne spontane inputs. Herved har børnene indflydelse og medbestemmelse på indholdet i SFO'en inden for en voksenstyret ramme.

Der er også mulighed for at vælge den frie leg, og der vil altid være voksne, som ikke har en bunden aktivitet, men som netop skal understøtte børnenes egne initiativer. Vi arbejder på at skabe indbydende, hyggelige og stimulerende legeøer/legemiljøer, som understøtter og bidrager til børnenes fantasi og virkelyst. Dette gælder både "køkkenområde", "byggeområde", "hyggeområde" mm, hvor børnene på eget initiativ kan sætte lege i gang.

Børn med særlige behov

Både på Østbirk skole og i SFO'en er der fokus på at skabe inkluderende læringsmiljøer. Her gælder det at alle børn skal sikres deltagelse i de aktiviteter der tilbydes, og at de børn der har særlige behov bliver støttet. I SFO skal der tages individuel hensyn, så børnene ses, høres og forstås. Dette arbejde sker gennem anerkendende tilgange og ved at arbejde med og skabe bæredygtige relationer til alle børn. Vi ved at børnene kommer med forskellige forudsætninger og kompetencer og det er vigtigt at vi gennem den pædagogiske praksis sikrer muligheden for deltagelse til alle børn. Personalet sikrer et bredt aktivitetsudvalg, sikrer en inkluderende kultur, hvor der er plads til alle og hvor alle kan bidrage, de sikrer en struktur i SFO'en der er kendetegnet ved forudsigelighed, sammenhæng og genkendelighed, så børn føler sig trygge og har høj trivsel.

SFO og skole

Der er et tæt samarbejde mellem skole, SFO og forældre ift. at få mange og nuancerede perspektiver på børnene, således at man undgår ensidige forståelser af barnet og dets handlinger. En helhedsforståelse af barnet er afgørende og skal sikre kontinuitet i den pædagogiske praksis uafhængigt af, om den finder sted i skole eller SFO.

Lærere og pædagoger arbejder sammen om børnene, og al vigtig viden om et barn skal være fælles for de voksne omkring barnet. Dette sikres gennem daglig mundtlig overlevering, skriftlighed samt

- Overleveringsmøder, når et barn skifter afdeling
- Møder hver anden uge med deltagelse af årgangens primære lærere samt årgangspædagogen
- Afdelingsmøder med deltagelse af både lærere og pædagoger

Det fælles fokus er med afsæt i det enkelte barn og med en fælles målrettet indsats. Alle børn skal føle sig gode nok og som en del af fællesskabet.

Lektiestøtte

Der er ikke i SFO en decideret lektiecafe, men hvis det er aftalt for enkelte børn, at de har brug for støtte til skolearbejdet i SFO, vil vi iværksætte det. Der gives lektiehjælp efter behov og individuelle aftaler.

Professionelle læringsfællesskaber

Professionelle læringsfællesskaber er fagprofessionelle på alle niveauer i skolesystemet, der samarbejder om at øge børnenes læring, trivsel og personlig mestring.

De fagprofessionelle identificerer styrker, svagheder og behov hos eleverne og beslutter hvilke indsatser, der skal iværksættes for at øge lærings- og trivselsprogressionen.

I Østbirks SFO afholdes der pædagogmøde hver anden uge, så vidt muligt med deltagelse af viceskoleleder. Her arbejdes med udvikling af egen og andres praksis og med en undersøgende tilgang og på at videreudvikle og skabe nye handlemuligheder i den pædagogiske praksis i SFO`en. Når det giver mening og er muligt arbejdes der på et data-drevet og forskningsinformeret grundlag, i relation til børnenes læring og udvikling. Formålet er at øge kvaliteten og effekten af den pædagogiske indsats og sikre at planlægning og refleksion over praksis sker fælles og i samarbejde.

På møderne er fokus på aktivitetsudbud, trivsel, børn med særlige behov, pædagogiske tiltag mm. På SFO`ens årshjul placeres temaer/emner så der i perioder arbejdes emneorienteret – det kan være mht. specifikke emner – eller med fokus på et særligt pædagogisk fokus i SFO`en.

Samarbejde med forældre

Et godt forældresamarbejde er med til at skabe de bedste forudsætninger for barnets trivsel, læring og personlig mestring. Vi ønsker et forældresamarbejde,

der er præget af gensidig tillid, respekt og åben dialog. Især den gode dialog er vigtig for os. Har man som forældre spørgsmål, ris eller ros, er man altid velkommen til at henvende sig til en medarbejder i SFO'en.

Ud over en god dialog, mener vi at information er en vigtig del af et godt forældresamarbejde.

Vi vil tydeliggøre vores pædagogiske grundholdninger og aktiviteter dels gennem ugeplaner, opslagstavle i SFO'en, nyhedsbreve samt den daglige snak og på vores forældremøder.

Forældrene er altid velkomne til at indhente viden om SFO'en og om deres barn, når de henter eller bringer. Er der noget særligt på spil er vi altid åbne overfor møder efter aftale.

På facebook lægges ofte billeder ud med korte tekster for på den måde at give et indblik i hverdagen i SFO.

Vi forventer at forældrene orientere sig på Tabulex og til- eller afmelder deres barn i de forskellige ferieperioder.

Indskoling

På Østbirk skoles SFO har vi valgt at arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan. Vi har derudover sammentænkt denne med de 5 kompetenceområder så vi har nogle synlige og tydelige pejlemærker i den pædagogiske indsats.

Vi vil i samarbejde med forældre og dagtilbuddene sikre at børnene får en god, sammenhængende overgang mellem dagtilbud og skole. Dette vil vi gøre ved at understøtte børnenes grundlæggende kompetencer og lyst til at lære. Hensigten er, at skoleforløbet opleves som en naturlig forlængelse af det lærings- og udviklingsforløb, barnet er i gang med i dagtilbuddet, og at dagtilbud, forældre og skole samarbejder om at gøre overgangen så harmonisk som muligt for barnet.

Vi har systematik i overgangen mellem daginstitution og skole og har en tydelig procesplan for det før-skole forløb der finder sted i maj/juni. En plan der bl.a. indeholder besøg hos hinanden, venskabsklasser, personale- "swop" mm. Dette forløb er yderligere bygget op omkring kriterierne/målene i de pædagogiske læreplaner og de 5 kompetenceområder:

- Kommunikation og sprog
- Matematisk opmærksomhed
- Social udvikling
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science

Se bilag.

Ligeledes er overgangen bygget op ud fra den viden Inge Schou har fremkommet med i hendes forskning om overgange. Dette med henblik på at sikre høj kvalitet, tryghed, rød tråd og systematik i overgangen.

Vi afholder overleveringsmøder i foråret, trekantssamtaler og resursekonferencer efter behov, så vi sikrer et stor vidensflow mellem daginstitution og skole og at personalet dermed har den bedst mulige viden til at kvalificere den pædagogiske indsats.

Vi ved, at håndteringen af overgange er vigtig, og vi har derfor et særligt fokus på dette – både ved overgang fra daginstitution til skole/SFO og fra 0. til 1. årgang, hvor børnene både skifter bygning og lærere.

--- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- ---

Mål-og indholdsbeskrivelsen er både tænkt som en beskrivelse/præsentation af mål og rammer og som et dynamisk arbejdsredskab i det daglige.

Den skal derfor løbende tages op på personalemøder både så den angiver en retning for det daglige arbejde – men også så den løbende justeres, så den til enhver tid er opdateret i forhold til praksis.